



Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.
17/3195

Vår ref.
17/1542-12 663.2/SYKO

Dato:
Oslo, 16.10.2017

Høring - Forslag til endringer i barnehageloven mv. (minimumsnorm for grunnbemanning, skjerpet norm for pedagogisk bemanning og plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO)

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til brev fra departementet 22.06. d.å. angående ovennevnte. Vi vil med dette komme med noen merknader.

Minimumskrav til grunnbemanning

LO mener tiden er moden for en nasjonal bemanningsnorm for barnehagene. Det er viktig at den nye bemanningsnormen, sammen med pedagognormen, sikrer både tilstrekkelig antall voksne i barnehagen og en god samlet kompetanse.

Den normen som foreslås i høringen, med minst 1 voksen per 3 barn under tre år, og minst 1 ansatt per 6 barn over tre år, har eksistert som en uskreven norm i barnehagene siden 80-tallet. SSBs tall viser at det ikke er mange barnehager som har en dårligere bemanningssituasjon.

LO viser til at barnehagene i løpet av de siste tiårene har fått en viktigere rolle for barn i Norge. Gjennom rammeplanen har ambisjonene for barnehagens innhold økt, det har vært en sterk vekst i antall barn som går i barnehagen, særlig blant de aller yngste, og flere barn har heltidsplass. Åpningstidene i barnehagen er lenger enn en arbeidsdag. En videreføring av gjeldende norm innebærer at voksentettheten er lavere enn normen på starten og slutten av barnehagens åpningstid. LO hadde imøtesett et forslag som styrket voksentettheten i barnehagene, i alle fall blant de yngste barna.

LO mener det er positivt at departementet understreker at bemanningsnormen gjelder årsverk avsatt til det ordinære og direkte arbeidet med barna i barnehagen. Dette betyr blant annet at tid til ledelse og personer som er i barnehagen i praksis eller arbeidstidiltak holdes utenom, og det samme med spesialpedagoger og andre som er å anse som ekstra personale i barnegruppen holdes utenfor. LO mener det er viktig å presisere ovenfor barnehageeiere at utgangspunktet er at de skal ha en bemanning til drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Dette inkluderer oppfølgingen av barn med særlige behov.

Uansett er det viktig at en ny statlig bemanningsnorm ikke blir en "maksimumsnorm" og fører til et svekket tilbud i barnehager som har flere ansatte enn den nye statlige bemanningsnormen fastsetter. Dette er blant annet viktig å sikre at private barnehager i en kommune ikke har en svakere bemannings situasjon enn kommunale barnehager. LO er enig med KS som foreslår at kommunene må få hjemmel til å pålegge private barnehager å følge eventuelle lokalt vedtatte normer som setter høyere krav enn en nasjonal minimumsnorm.

Skjerpet forskriftskrav til pedagogisk bemanning

LO mener det bør stiller kompetansekrav i barnehageloven. Barnehagelærere, eller tilsvarende kompetanse, må være grunnstammen. I tillegg bør det lovfestes krav om at 25% av de ansatte i hver barnehage skal være barne- og ungdomsarbeidere, jfr. forslag fra flertallet i NOU 2012: 1 *Til barnets beste*. Barne- og ungdomsarbeidere er en yrkesgruppe der fagkompetansen kan brukes langt bedre enn i dag. Vi kan her vise til to aktuelle Fafo-rapporter: *Kompetanse og kvalitet i arbeid med barn og unge* (2015) og *Gjør fagbrevet en forskjell?* (2017)

LO mener forslaget om å skjerpe pedagognormen er positiv start på arbeidet med å styrke antallet pedagoger i barnehager. For å oppfylle det nye kompetansekravet, trengs det en sterk vekst i antallet barnehagelærere eller ansatte med tilsvarende kompetanse. Det beste utgangspunktet for å oppnå dette er gjennom videreutdanning av assistenter og barne- og ungdomsarbeidere som allerede jobber i barnehagen. Samtidig vil LO understreke at også assistenter med lav formell kompetanse men med lang fartstid i barnehagene og høy realkompetanse, er en viktig ressurs for barnehagene. Iverksettelsen av den nye nasjonale kompetansepolitiske strategien som vektlegger kompetansebygging på arbeidsplassen, bedre etter- og videreutdanningsmuligheter og verdsetting av realkompetanse er viktig i denne sammenhengen. Med en ikrafttredelse allerede fra 1. august 2018 er vi bekymret for at barnehagene kan miste viktig kompetanse.

I likhet med KS, mener også LO at en gradvis innfasing fram mot 2020 vil bidra til at både private og kommunale barnehageeiere vil få bedre tid til å sikre gode prosesser for å ivareta nye krav. Dette vil blant annet gi barnehageeiere mer tid til å sikre ansattes kompetanseheving samtidig som de ansattes rettigheter skal ivaretas.

Det er viktig at kommunesektoren kompenseres fullt ut for de økte utgiftene forslagene innebærer.

Plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO.

LO støtter forslaget om å lovfeste en plikt for barnehageeiere og skoleeiere til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning (SFO). LO støtter videre at skoleeiere skal samordne samarbeidet og utarbeide en plan for barnas overgang.

Som høringsnotatet viser til, er en god overgang mellom barnehage og skole viktig for barns trivsel og læringsvilkår. Det er viktig at skolen er best mulig forberedt på å møte det enkelte barn og det enkelte barns behov. LO vil gi departementet honnør for at forslaget inkluderer også SFO på en så tydelig måte. SFO er ofte barnas første møte med en ny skolehverdag. Betydningen av SFO i overgang mellom barnehage og skole må ikke undervurderes.

LO imøteser for øvrig den varslede Stortingsmeldingen om SFO. LO mener det er behov for en SFO-reform som styrker kvaliteten, reduserer prisen og lovfester retten til

skolefritidsordning. Det er viktig å utvikle SFO tilbudet med vekt på lek, inkludering, kreativitet og praktisk læring, og med god tilrettelegging for barn med særskilte behov.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Are Tomasgard
(sign.)

Roger Bjørnstad
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.